

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Sententia D. Thomæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

DISPUTATIO XXIX.

DE

Subiecto peccati originalis. ad q. 83.

Nomine subiecti venit tam proximum quam remotum. Remotum dicimus ipsam personam, & suppositum, quod originali peccato inficitur: de quo certum est ex antè dictis, omnes homines ex Adamo per generationem propagatos eodem inquinari, nisi speciali privilegio muniantur: quâ occasione quaritur, an Beatissima Virgo non tam ab ipso peccato originali [id quippe jam in tota Ecclesia receptissimum est] quam ab ejus debito proximo incurrendo privilegium obtinuerit. Cum verò persona hominis constet diversis partibus, & substantialibus, puta anima & corpore, & accidentalibus, puta potentiis, quaritur, secundum quam partem originale peccatum in homine proximè & immediatè subiectetur?

ARTICULUS I.

Quodnam sit proximum subiectum peccati originalis.

SUMMARI A.

1. Diversa consideratio peccati originalis.
2. Peccati originalis formaliter sumpti immediatum subiectum est anima.
3. Quoad effectus & proprietates etiam recipitur in potentiis anima.
4. Per justitiam originalem voluntas DEO subijcitur radicaliter & mediante charitate.
5. Peccatum originale integraliter sumptum inficit potentias anima.
6. Omnis culpa est voluntaria mediante voluntate tanquam causa, non semper tanquam subiecta.

tione justitiæ, sive gratiæ sanctificantis tanquam habitualis subjectionis animæ ad DEUM; ideo ipsius formalis effectus est privare animam formâ gratiæ sanctificantis: sed iste immediatè recipitur in anima, sicut & forma opposita, per quam hæc privatio formaliter expellitur, nempe gratia sanctificans, immediatè recipitur in anima: ergo formalis effectus peccati originalis in anima recipitur.

Probatur secundò ratione Angel. Doctoris. Secundum illam partem anima immediatè recipit culpam originalem, secundum quam immediatè & proximè unitur corpori: sed secundum ipsam substantiam anima immediatè unitur corpori; non enim anima mediantibus potentiis, sed potentiæ mediante substantia animæ corpori uniuntur: ergo anima culpam originalem secundum ipsam suam substantiam immediatè & proximè recipit. Major probatur. Culpam originalem derivatur in animam per generationem unitivam animæ cum corpore, unde secundum hoc concipitur anima primò receptiva culpæ originalis, secundum quod primò concipitur unita corpori: sed secundum ipsam substantiam, quæ per actionem unitivam immediatè & per se primò intenditur, concipitur anima primò unita corpori: ergo secundum ipsam substantiam primò & immediatè recipit anima culpam originalem.

Secunda pars probatur. Sicut justitia originalis per virtutes supernaturales tanquam suas proprietates redificabat animæ potentias, easque DEO subordinabat, & quidem proximè ipsam voluntatem mediante habitu charitatis, quo convertebatur in DEUM ut ultimum finem: appetitum verò sensitivum per specialem vigorem ex se diffusum subijciebat rationi: sic ex opposito peccatum originale, quod primariò & immediatè privet ipsam animam habituali subjectione, & ordinatione ad DEUM, secundariò privat potentias animæ, & maxime voluntatem habituali conversatione

§. I.

Sententia D. Thoma.

1. **P**roest peccatum originale considerari vel essentialiter, vel secundum effectum formalem primarium, vel integraliter secundum suas proprietates, & effectus secundarios, quemadmodum & justitia originalis hoc modo spectari potest. Essentialiter & secundum effectum primarium est privatio gratiæ tanquam habitualis subjectionis ad DEUM, integraliter & secundum istos effectus secundarios, seu ut vocat Angel. Doctor, materialiter importat fomitem concupiscentiæ, & vulnera potentiarum, de quibus in Tract. de gratia. Quo posito sic
2. **CONCLUSIO.** Peccatum originale secundum suam malitiam essentialem proximè & immediatè recipitur in ipsa substantia anima: diffusivè tamen secundum suas proprietates, & effectus etiam recipitur proximè in voluntate, & remotius in aliis potentiis. Ita deducitur ex hac quæstione 83. S. D.

Prima pars probatur primò. In illo subiecto immediatè recipitur peccatum originale quoad suam essentiam, in quo est effectus formalis ipsius: sed ipsius formalis effectus est immediatè & proximè in animæ substantia: ergo & peccatum formale. Minor probatur. Cum juxta præced. disp. peccatum originale formaliter consistat in priva-

versione ad DEUM ut ultimum finem : ipsum verò appetitum sensitivum illo vigore, quo sub-
jiciebatur rationi : ergo sicut justitia originalis
primario & principaliter in anima substantia,
diffusivè verò & quasi integraliter per suas pro-
prietates in animæ potentiis recipitur ; ita pari-
ter originale peccatum primario & immediatè in
animæ substantia, diffusivè autem & secundario
secundum suos effectus in animæ potentiis reci-
pitur : Unde sunt illa animæ vulnera : malitia in
voluntate, ignorantia in intellectu, fomes con-
cupiscentiæ in appetitu sensitivo. De quibus in
Tra&. de grat.

§. II.

Solvuntur objectiones.

4. **O**bjicies primò authoritatem D. Th. hic q. 82.
a. 1, in c. dicentis : *Sic ergo privatio origi-
nalis justitiæ, per quam voluntas subdebatur DEO,
est formale in peccato originali ; omnis autem alia
inordinatio virium anime se habet in peccato ori-
ginali sicut quoddam materiale.* Ex quo sic ar-
guitur. Justitia originalis, quatenus volunta-
tem DEO subjiciens est in ipsa voluntate : ergo
etiam privatio justitiæ, quatenus voluntatem
DEO subjicientis, est in ipsa voluntate : sed jux-
ta D. Th. formale peccati originalis est privatio
justitiæ ut voluntatem DEO subjicientis ; ergo
formale peccati est in voluntate, non in substan-
tia animæ.

Respondeo. Tò per quam, intelligi radicali-
ter & causaliter, non formaliter ; sicut etiam Tò
subdebatur intelligendum est consecutivè per
modum primæ proprietatis. Unde ad argumen-
tum distinguo antecedens : justitia originalis
quatenus voluntatem DEO subjiciens est in ipsa
voluntate, est secundum effectum secundarium,
& consecutivè concedo ; secundum effectum pri-
mariū, nego : eodemque modo distinguo con-
sequens. Subsumptum quoque distinguo. Se-
cundum S. Doctorem formale peccati originalis
est privatio justitiæ, quatenus voluntatem DEO
subjicientis causaliter & radicaliter per effectum
secundarium, concedo ; formaliter & per effe-
ctum primariū, nego subsumptum & conse-
quentiam.

5. **O**bjicies secundò eundem S. D. cit. q. a. 2. ad
3. quòd peccatum originale inscit diversas partes
anime, secundum quòd sunt partes unius totius, sicut
& justitia originalis continebat omnes anime
partes in communi. Ergo sentit S. D. quòd peccatum
originale non tantum sit in anima, sed et-
iam in partibus, hoc est, potentiis ipsius.

Respondeo, sensum S. Doctores sufficienter

colligi ex adjuncta comparatione cum justitia ori-
ginali. Itaque sensus est : Peccatum originale
integraliter sumptum, tam secundum secunda-
rios, quam primarios effectus, tam secundum pro-
prietates, quam secundum essentiam non tantum
afficere substantiam animæ, sed etiam potentias
ipsius ; sicuti in eodem sensu hoc præstat justitia
originalis, quo non obstante idem peccatum me-
taphysicè formaliter, & essentialiter sumptum est
in sola animæ substantia : unde illo ipso an in
corpore dicit : quòd omnis alia inordinatio vi-
rium anime [præter privationem justitiæ, per quam
voluntas DEO subdebatur] se habet in peccato ori-
ginali, sicut quoddam materiale.

Objicitur tertio : Anima non est capax culpæ,
nisi mediante voluntate : ergo culpa originalis
per prius in voluntate, quam in anima recipitur.
Antecedens probatur. Nullum voluntarium reci-
pitur in anima, nisi mediante voluntate : sed
omnis culpa etiam originalis, est voluntaria ; ergo
nulla culpa nisi mediante voluntate in anima
recipitur.

Respondeo, negando antecedens, ejusque pro-
bationem distingo. Nullum voluntarium reci-
pitur in anima, nisi mediante voluntate, tan-
quam causa quasi efficiente, concedo ; tanquam
subjecto, nego : ergo nulla culpa nisi mediante
voluntate tanquam causa in anima recipitur,
concedo, sic enim voluntate Adami mediante
macula originalis contrahitur ; tanquam subje-
cto, nego consequentiam.

Intas. In causis immanenter operantibus, id-
dem est subjectum termini & operationis : [sicut
ideo verbum mentis est in intellectu, & impulsus
in voluntate] ergo sicut malitia actualis peccati
immediatè recipitur in voluntate, sic etiam mali-
tia habitualis peccati tanquam terminus illius ;
& consequenter culpa peccati originalis median-
te voluntate non solum ut causa, sed etiam ut
subjecto in anima recipitur.

Respondeo, distinguendo majorem. In cau-
sis immanenter positivè effectivè & directè cau-
santibus terminum, idem est subjectum operatio-
nis & termini [quod probant instantiæ adductæ]
concedo majorem ; privativè, defectivè & indi-
rectè causantibus, nego antecedens & conse-
quentiam : quia per peccatum actuale non nisi
defectivè, privativè & indirectè causatur priva-
tio gratiæ sanctificantis, quæ est macula peccati
habitualis terminativè voluntaria ; in quantum
voluntaria averfio ab incommutabili bono ratio-
ne directæ oppositionis cum efficaci conversione
ad illud habet indirectam, sed tamen metaphysi-
cam repugnantiam & impossibilitatem quam
gratia Divina ; de quo in Tra&. de gratia.

ARTICULUS II.

*Utrum Beatissima Virgo Maria contraxerit debitum
peccati originalis ?*

SUMMARIUM.

1. Quid intelligendum nomine Immaculata Con-
ceptionis ?
2. Quanta certitudo Immaculata Conceptionis ?
3. Admittendum in B. Virg. aliquod debitum.
4. Divisio debiti in proximum & remotum.
5. Utriusque debiti differentia.
6. Sententia negans debitum probatur authoritatè.
7. Et ratione.